

Komentáře k návrhu Nařízení Evropského parlamentu a Rady o podpoře pro rozvoj venkova z EZFRV (EAFRD) zveřejněném 12. 10. 2011

Odst. 9

Vítáme návrh vytvoření tematických sub-programů popsaných v odst. 9, zaměřené např. na mladé zemědělce, malé zemědělské podniky, horské oblasti, krátké dodavatelské řetězce, (ale také např. řadu dalších témat jako jsou zdravý životní styl, kvalitní potraviny, apod. a především také specifická „venkovská“ témata jako např. činnost NNO na venkově, venkovské školy, kvalita života na venkově, inovace a lidský kapitál, dynamika rozvoje venkova obecně apod.), jejichž administrace by mohla být delegována mimo Řídicí orgán (viz také odst. 58 a Čl. 73, Odst. 2) např. vybraným nadacím či nadačním fondům (podobně jako např. Finanční mechanismy Norska nebo ESF vytvářejí grantová schémata implementovaná Nadací rozvoje občanské společnosti nebo Nadací Partnerství apod.). K formulaci témat pro sub-programy by měli být přizváni sociální partneři. Tímto odděleným způsobem s nižšími administrativními nároky by mohl být administrován také celý přístup LEADER.

Odst. 14 a 15

Podporujeme inovativní náhled na vzdělávací a informační akce, které by měly na rozdíl od tradičních forem být více interaktivní a praktické, jak je uvedeno v odst. 14, požadavky na minimální kvalifikaci vzdělávacích subjektů dle odst. 15 a rozšířený výčet příkladů způsobilých výdajů v Čl. 15, odst. 4. **Zároveň se domníváme, že podpora by měla být směřována především účastníkům vzdělávacích aktivit, kteří by tak měli sami možnost vybrat si poskytovatele vzdělávání na tržním principu.** Tímto opatřením by se předešlo nadbytečnému dotování nabídky kurzů a aktivit, po kterých ve skutečnosti není poptávka.

Odst. 19

Vítáme podporu integrovaných projektů, zahrnujících (resp. propojujících) zemědělství, venkovskou turistiku, přírodní a kulturní dědictví, jak je uvedeno v odst. 19. Domníváme se, že právě metoda LEADER je ideální platformou pro iniciaci i realizaci těchto projektů a žádáme, aby pro realizaci takových projektů byly vytvořené vhodné administrativní podmínky.

Odst. 24

Souhlasíme s efektivnějším zaměřením podpor směřujících do oblasti místní infrastruktury, základních občanské vybavenosti, obnovy obcí a obnovy kulturního a přírodního dědictví. Stejně jako navrhovatel v odst. 24 se domníváme, že maximální efektivita těchto opatření bude dosažena pouze, pokud budou tyto projekty vycházet s místních plánů (programů/strategií) obnovy vesnice, dobrovolných svazků obcí (mikroregionů) nebo přímo místních akčních skupin. **Pro lepší zacílení těchto typů podpor doporučujeme jejich implementaci výhradně prostřednictvím metody LEADER.** Tomu napovídá i podmínka, uváděná v Čl. 21, odst. 3, která stanovuje, že veškeré investice v těchto tematických oblastech by měly být v souladu s místní rozvojovou strategií.

Odst. 36

Vítáme návrh na rozšíření podpory spolupráce podnikatelských subjektů, vytváření klastrů apod. V této oblasti by mohly být cenné zkušenosti MAS, které by mohly být využity jako koordinátoři nebo zprostředkovatelé spolupráce místních podnikatelů.

Odst. 38

Důrazně podporujeme myšlenku pokračování úspěšně nastartované metody LEADER jako osvědčeného nástroje pro rozvoj venkova a souhlasíme s jeho zachováním jako povinné součásti národních/regionálních Programů rozvoje venkova. Metoda LEADER by měla být doporučena jako přednostní způsob výběru kvalitních projektů.

Odst. 40

Vítáme návrh vytvoření „startovního balíčku LEADER“ pro přípravu nových MAS, nicméně v kontextu ČR se domníváme, že by mělo být dosaženo maximálního pokrytí všech venkovských oblastí fungujícími MAS již před ukončením současného programovacího období, tj. do konce roku 2013.

Odst. 41

Vítáme také záměr definice „investic“ v kontextu EAFRD, **případně doporučujeme nahradit všude v textu pojem „investment“ celkově širším pojmem „expenditure“**. Zejména v kontextu ČR věříme, že se podaří odstranit nejasnosti ohledně výkladu pojmu „investment“, kdy se ŘO dle našeho názoru mylně domnívá, že tento pojem užívaný v legislativě je shodný s „investičními výdaji“ dle národní legislativy pro účtování, zatímco dle našeho názoru se jedná spíše o „výdaj na pořízení hmotného majetku“.

Z hlediska efektivity nákladů bychom podpořili také rozšíření způsobilých výdajů i na použité vybavení, jak je nastíněno v odst. 49.

Odst. 44

Jsme přesvědčeni, že požadovaného nejlepšího možného využití finančních zdrojů EAFRD a zacílení opatření nelze dosáhnout „technokratickými“ kritérii, podobným těm, která jsou využívána v současném PRV ČR 2007-13, která vedou pouze k umělým úpravám projektů a spekulativnímu získávání preferenčních bodů. Domníváme se, že pro následující období bude nutné nastavit odlišné procedury hodnocení projektů ve všech projektových opatřeních, založené na skutečně kvalitativním posuzování projektů. Jako vhodný nástroj nabízíme úspěšně vyzkoušenou metodu LEADER.

Odst. 49

Podporujeme zachování Národních sítí venkova (CSV), za předpokladu, že tato síť bude skutečně funkční platformou pro spolupráci venkovských aktérů, předávání zkušeností, prezentaci příkladů dobré praxe a zvyšování kvality programů rozvoje venkova. Po srovnání stávající situace CSV v ČR s ostatními členskými státy se domníváme, že se více osvědčilo zadání činnosti CSV externí agentuře s velmi konkrétním plánem aktivit a důrazem na jejich kvalitu a potřebnost.

Odst. 58

Viz komentář k odst. 9.

Článek 8 – Tematické podprogramy

Viz komentář k Odst. 9 výše

Článek 15 – Předávání znalostí a informační akce, Odst. 2

Domníváme se, že podpora by měla být směřována především účastníkům vzdělávacích aktivit, kteří by tak měli sami možnost vybrat si poskytovatele vzdělávání na tržním principu. Tímto opatřením by se předešlo nadbytečnému dotování nabídky kurzů a aktivit, po kterých ve skutečnosti není poptávka. S ohledem na to doporučujeme rozšířit výčet způsobilých výdajů v odst. 4 o účastnické poplatky a kurzovné.

Článek 15, Odst. 3

Domníváme se, že v podstatě všechny vzdělávací kurzy zahrnují část aktivit, které jsou součástí běžných vzdělávacích programů na střední nebo vyšší úrovni. Doporučujeme proto tuto podmínku přeformulovat.

Článek 21 – Základní služby a obnova vesnic ve venkovských oblastech, Odst. 1

Všude kde je uvedeno, doporučujeme slovo „investment“ nahradit slovem „expenditure“ – ve velké části případů jsou projekty zaměřeny na pouhé opravy (prosté nahrazení investice), což by bylo v rozporu s Čl. 46, Odst. 2a, který definuje investice pouze jako výstavbu, pořízení nebo vylepšení užitečných hodnot nemovitosti.

Článek 21, Odst. 3

Viz komentář u Odst. 24

Článek 36 - Spolupráce, Odst. 1 a 2

Vítáme širší návrh pro zaměření spolupráce a pilotních projektů a vyzýváme k vytvoření vhodných implementačních pravidel, která budou dostatečně „volná“ pro přípravu skutečně inovativních projektů.

Článek 37-40 – Řízení rizik a vzájemné fondy

Považujeme za nevhodné investovat zdroje programu do finančních nástrojů bank – doporučujeme toto opatření úplně vyřadit.

Sekce 2 - LEADER

Pozitivně hodnotíme postavení metody LEADER na úrovni všem ostatním tematickým opatřením formou vytvoření samostatné „sekce“ ve struktuře dokumentu. Na úvod této sekce bychom považovali za vhodné uvést informaci o tom, že LEADER je vhodný integrující nástroj, prostřednictvím kterého může (a měla by být) administrována (zprostředkována) většina projektových podpor na rozvoj venkova, tedy většina opatření uvedených v Sekci 1. Zároveň vnímáme jako podstatné, aby LEADER jako nástroj byl uváděn napříč celým dokumentem, tedy zejm. v Čl. 2 Definice a Čl. 9 Obsah programů rozvoje venkova.

Článek 42 – MAS, Odst. 1

Doporučujeme doplnit požadavek na minimální standardy kvality MAS, resp. její činnosti a to jak po stránce administrativní a finanční, ale také po stránce programování a zapojení široké veřejnosti a místních aktérů do této činnosti a místního rozvoje obecně. S ohledem na kvalitu MAS pak navrhuje delegování většiny činností dosud zajišťovaných na úrovni platební agentury, případně zvážit i rozlišení výše finanční alokace. V rámci ČR doporučujeme více pravomocí pro příští plánovací období delegovat z Platební agentury přímo na MAS než dosud. Pro tento postup hovoří i Čl. 72, Odst. 4. a do jisté míry také Čl. 73, Odst. 2..

Článek 42, Odst. 2

Velmi vítáme navrhovanou možnost zavést 50% zálohové platby pro MAS a žádáme, aby v rámci ČR byla tato možnost využita.

Článek 43 – Předběžná podpora, Odst. 1

Vítáme možnost zavedení „startovacího balíčku LEADER“ pro dosud nezapojené MAS a podpory osvojování schopností a získávání dovedností u MAS, jejichž administrativní schopnosti a úroveň partnerství a spolupráce na místní úrovni nebudou dostatečně kvalitní.

Článek 44 – Činnosti spolupráce v rámci iniciativy LEADER, Odst. 1

Vítáme možnost odděleného financování přípravy projektů spolupráce.

Článek 44, Odst. 2

Vítáme možnost realizovat projekty spolupráce i s venkovskými oblastmi, které nejsou přímo MAS nebo i s urbánními oblastmi (např. MAS, která tvoří příměstskou oblast většího města může s tímto městem spolupracovat na řešení cestovního ruchu, sociálních služeb, dopravní obslužnosti apod.).

Článek 44, Odst. 3

Domníváme se, že systém průběžného předkládání žádostí o dotace na projekty spolupráce je technicky neproveditelný vzhledem k nutnosti posuzování kvality projektů v širším kontextu. Současně doporučujeme zvážit možnost předkládat mezinárodní projekty spolupráce centrálně na úrovni EU tak, aby byla zajištěna jednotnost implementačních pravidel a kompatibilita termínů schvalování. Stávající systém schvalování mezinárodních projektů ve všech zapojených členských státech současně je nadměrně byrokratický a zdlouhavý.

Článek 45, Odst. 1

Požadujeme doplnit výdaje na pořízení materiálního vybavení (výpočetní technika, kancelářský nábytek, automobil, ...) MAS.

Článek 55 – Celostátní síť pro venkov, Odst. 1

Doporučujeme doplnit základní podmínky pro stanovení (výběr) koordinační jednotky sítě, formu členství (partnerství), resp. zakotvení neformální struktury sítě. Více také v komentáři k Odst. 49.

Článek 65 – Příspěvky z fondu, Odst. 4

Požadujeme navýšení procentního limitu pro financování režijních nákladů a propagaci MAS (Čl. 54) z navrhovaných 80% na současných 100%. MAS je součástí implementační struktury programu a jako taková musí být v rámci něj financována. Stejně tak je financován i Řídící orgán a Platební agentura. Tato připomínka se netýká podpory projektů konečných příjemců.

Dále navrhuje zahrnutí čl. 21 do výčtu článků spolufinancovaných 80% z EAFRD.

Článek 65, Odst. 5

S ohledem na úspěšnost metody LEADER v předchozích programovacích obdobích a její všeobecně pozitivně hodnocenou efektivitu považujeme za naprosto nedostačující návrh minimální alokace pro LEADER ve výši 5%. Dle našeho názoru je žádoucí prostřednictvím metody LEADER distribuovat veškeré typy podpor odpovídající současné Ose III. PRV (tedy Čl. 20 a 21 předloženého návrhu Nařízení), které by měly v součtu činit min. 35-50% celkové alokace EAFRD¹. Především s ohledem na doporučený limit pro technickou asistenci a síťování ve výši až 4% (viz Čl. 51, Odst. 3) je stanovená minimální hranice pro LEADER zarážející. Požadujeme proto limit pro minimální alokaci na LEADER zvýšit alespoň na 10%.

Článek 68 - Způsobilé výdaje, Odst. 3

Vítáme možnost zohlednění naturálního plnění ve formě poskytnutí pozemku, stavby, vybavení, surovin, odborných prací nebo neplacené dobrovolnické práce, jejichž hodnotu lze nezávisle stanovit a ověřit (např. prostřednictvím soudního znalce, referenčního ceníku apod.).

Článek 68, Odst. 4

Podporujeme myšlenku zavedení nepřímých nákladů pro vybraná opatření. Jsme ale přesvědčeni, že využití tohoto zjednodušeného systému má své opodstatnění i ve Článcích 43-45 (LEADER). Byrokratická náročnost dokladování malých výdajů na opakující se náklady je značná a naprosto neefektivní.

Článek 70 – Zálohy, Odst. 1

Podmínku bankovní záruky ve výši 100% zálohové platby považujeme za velmi limitující a v podstatě tak dochází ke smazání výhody ze zálohové platby pro konečného příjemce. Doporučujeme tuto podmínku odstranit, alespoň v případě, kdy je příjemcem nezisková organizace vč. MAS. Záruku by v tomto případě měl dát smluvní vztah mezi konečným příjemcem a poskytovatelem podpory.

Článek 70, Odst. 2

Aby záloha měla odpovídající přínos pro konečného příjemce v podobě snížení nároků na předfinancování, je nutné ji poskytnout před realizací výdaje, nikoliv až po jejich realizaci.

Článek 72 – Úkoly členských států, Odst. 4

Viz komentář k Čl. 42, Odst. 1

Článek 73 – Řídící orgán, Odst. 2

Viz komentář k Čl. 42, Odst. 1

Článek 73 – Řídící orgán, Odst. 3

Viz komentář k Odst. 9

Článek 80 – Monitorovací výbor, Odst. 2

Považujeme za nezbytné doplnit závazné ustanovení o vyváženosti zájmů mezi členy Monitorovacího výboru, odpovídající jejich převažujícímu zaměření v rámci Pilíře 1 či 2. Považujeme za naprosto neakceptovatelné, aby některý z typů organizací převažoval, případně některá organizace měla více zástupců s hlasovacím právem a naopak celá jiná tematická oblast byla redukována pouze na jednoho nebo velmi malý počet zástupců. Nařízení by mělo dále upravovat i základní principy jednání Monitorovacího výboru zahrnující požadavek na principy konsensu.

¹ V současném období činí průměrný úhrn výdajů na Osu III. a IV. v rámci EU cca 23% rozpočtu EAFRD, přičemž na Osu IV. je alokováno v průměru 6% rozpočtu EAFRD (v DK, EE, IE, ES, NL se alokace na Osu IV. blíží 10%).